

Η Διακήρυξη της Κύπρου για την Ενέργεια, τους Υδάτινους Πόρους και τις Κλιματικές Αλλαγές - Χτίζοντας Γέφυρες μεταξύ Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής

Το Διεθνές Συνέδριο Ενέργεια, Υδάτινοι Πόροι και Κλιματική Αλλαγή - Χτίζοντας Γέφυρες μεταξύ Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής (EWACC2012, 10-12 Δεκεμβρίου 2012) και το Φόρουμ Νέων Επιστημόνων έχουν καταλήξει σε διακήρυξη η οποία εκτείνεται του πορίσματος του συνεδρίου EWACC2010 που διεξήχθη το 2010.

Η περιοχή της Μεσογείου, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής, με συνολικό και συνεχώς αυξανόμενο πληθυσμό άνω των 500 εκατομμυρίων, χαρακτηρίζεται από έντονες περιβαλλοντικές αντιθέσεις, ακραία καιρικά φαινόμενα και οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές διαφοροποιήσεις. Το φαινόμενο της αύξησης της θερμοκρασίας είναι ήδη έκδηλο στην περιοχή, μετατρέποντας την σε παγκόσμιο σημείο αναφοράς των κλιματικών αλλαγών.

Δυσμενείς επιπτώσεις λόγω της μόλυνσης της ατμόσφαιρας και των κλιματικών αλλαγών αναμένονται στην περιοχή, ενώ οι προκλήσεις στους τομείς της ασφάλειας ενέργειας και τροφίμων, του περιβάλλοντος, της ανθρώπινης υγείας και της μείωσης των διαθέσιμων υδάτινων πόρων πρέπει να αντιμετωπιστούν άμεσα.

Η επιστήμη και τεχνολογία αποτελούν καθοριστικούς παράγοντες για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία. Η έρευνα είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των πολλών και συνεχώς αυξανόμενων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα ώστε να εξευρεθούν βιώσιμες λύσεις. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για ενεργειακούς πόρους και την πρόσβαση σε πόσιμο νερό, καθώς και την αλληλεξάρτηση των τομέων της ενέργειας, των υδάτινων πόρων και της γεωργίας, η χρήση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης είναι πολλά υποσχόμενη.

Η σωστή διαχείριση των κλιματικών κινδύνων είναι απαραίτητη. Επιστημονικές, τεχνολογικές και γεωργικές λύσεις πρέπει να υιοθετηθούν για την καταπολέμηση των δυσμενών συνεπειών των κλιματικών αλλαγών. Η περιοχή της Μεσογείου, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής παρουσιάζει ιδιαίτερες ευαισθησίες εξαιτίας του ζεστού και ξηρού της κλίματος και για αυτό είναι απαραίτητο να προωθηθούν λύσεις, εστιασμένες στις ιδιαιτερότητες της περιοχής.

Είναι αναγκαία η ανάπτυξη τόσο συμβατικών όσο και μη-συμβατικών πηγών νερού, όπως για παράδειγμα η συλλογή των όμβριων υδάτων, η επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων και η αφαλάτωση. Επιπλέον, πρέπει να υιοθετηθούν προγράμματα για μια πιο ορθολογιστική και πιο οικονομική χρήση των υδάτινων πόρων στη περιοχή. Αυτό είναι ιδιαίτερα συνδεδεμένο με τον τομέα της γεωργίας, όπου η χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών άρδευσης, η μεταστροφή σε λιγότερο υδροβόρες καλλιέργειες, καθώς και η διαφοροποίηση των χρονοδιαγραμμάτων άρδευσης προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για τη μείωση της χρήσης νερού.

Η περιοχή της Μεσογείου, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής διαθέτει τη σημαντική δυνατότητα να αναπτύξει τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για να καλυφθούν οι ανάγκες της και παράλληλα να συμβάλει στην ενεργειακή προμήθεια της Ευρώπης. Απαραίτητη

προϋπόθεση είναι η ανάπτυξη οικονομικά προσιτών τεχνολογιών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες και τις συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή. Αυτό απαιτεί επενδύσεις σε υποδομές, ανάπτυξη ικανοτήτων και μεταφορά τεχνογνωσίας που θα οδηγήσουν παράλληλα και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Είναι επίσης επιτακτική η ανάγκη στήριξης των νέων επιστημόνων της περιοχής ώστε να προετοιμαστούν οι μελλοντικές γενιές για τις επερχόμενες προκλήσεις.

Είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί μια ουσιαστική συνεργασία μεταξύ Ευρώπης, Μεσογείου, Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής σε θέματα επιστήμης και τεχνολογίας, μέσω συνεργασιών διεθνών ερευνητικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Η Κύπρος λόγω της στρατηγικής της θέσης και ως μέλος της ΕΕ μπορεί να διαδραματίσει καταλυτικό ρόλο στην προώθηση μιας τέτοιας συνεργασίας και στην οργάνωση δράσεων δικτύωσης και δημιουργίας υποδομών.

Η ενδυνάμωση της αλληλεπίδρασης μεταξύ πολιτικών και επιστήμης στην Ευρώ-μεσογειακή ζώνη είναι επίσης αναγκαία, προκειμένου να ενισχυθεί η υιοθέτηση σωστών πολιτικών βασισμένων σε επιστημονικά δεδομένα. Αυτό θα συνεισφέρει στη βελτίωση της σχέσης ανάμεσα στην υψηλού επιπέδου έρευνα και της κοινωνικής ανάπτυξης τόσο για την Ευρώπη όσο και για την περιοχή της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής.

Λαμβάνοντας υπόψη το κοινό συμφέρον των λαών της Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής, η περιοχή θα πρέπει να στοχεύσει στη παρουσίαση συντονισμένων επιστημονικών θέσεων στις διεθνείς συζητήσεις. Τα επιστημονικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα της περιοχής ενθαρρύνονται να διαδραματίσουν καταλυτικό ρόλο με την ανάπτυξη ενός συντονισμένου ερευνητικού σχεδιασμού και με την επικοινωνία των αποτελεσμάτων σε κυβερνήσεις και κέντρα λήψης αποφάσεων. Αυτό, είναι άμεσα συνδεδεμένο με την ανάγκη για επενδύσεις στην έρευνα, εκπαίδευση και κατάρτιση η οποία είναι απαραίτητη στην ανάπτυξη καινοτομιών για την επιτυχή εξασφάλιση υδατικής και ενεργειακής ασφάλειας, αλλά και ασφάλειας τροφίμων, που είναι προαπαιτούμενες συνθήκες για την ευημερία και την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.